

โครงการสัมมนา เสริมความคิด ทัดปึกวิชาชีพ

กับคณะพาณิชย์ฯ ธรรมศาสตร์ (ไม่เสียค่าธรรมเนียม)

ภายใต้การสนับสนุนจากมูลนิธิบุญชู โรจนเสถียร, บริษัท ดีลอยท์ ทูช โรมัทสு ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด, บริษัทสำนักงาน อี วาย จำกัด และ บริษัท ไฟร์ชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด

เรื่อง “ก้าวทันมาตรฐานการสอบบัญชีและรายงานของผู้สอบบัญชี”

โดย ดร.ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี

วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560 เวลา 13.15 - 16.30 น.

ณ ห้องบรรยายบุญชู โรจนเสถียร (พบ.201)

คณะพาณิชย์ฯ ชั้น 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

จัดโดย ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การใช้รายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่: ประสบการณ์ปีแรก

- ขอบเขตการศึกษา
- ผลการศึกษารายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่ที่ใช้ในปีแรก
- สรุปประสบการณ์ปีแรก
- ข้อจำกัดของการศึกษา

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่

- สภาวิชาชีพฯ ได้ออกมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 700 (ปรับปรุง) เรื่อง การการแสดงความเห็นและการรายงานเกี่ยวกับงบการเงิน (“TSA700 (ปรับปรุง)”) โดยเริ่มใช้รายงานแบบใหม่นี้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559
- ลักษณะงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีไม่เปลี่ยนแปลง แต่ต้องรายงานบางเรื่องเพิ่มเติมในรายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่สำหรับกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เช่น
 - เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ
 - ชื่อของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบ
 - คำบรรยายมาตรฐานต่างๆ

เนื่องจากการใช้มาตรฐานใหม่เป็นปีแรก ชาญชัย ตั้งเรื่อนรัตน์ (2560) จึงได้
ทำการศึกษาว่า

- ผลของการนำรายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่มาใช้เป็นอย่างไร
- คุณภาพการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีใหม่ของ
สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) มีความแตกต่างกับสำนักงานที่มีขนาดย่อม
ลงมา (Non-Big4) หรือไม่

วิธีการเก็บข้อมูล

- รวบรวมข้อมูลจากรายงานของผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งมีหลักทรัพย์ที่จด
ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 515 ฉบับ
 - ไม่รวมตลาด MAI
 - สำหรับการตรวจสอบที่มีงวดบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 เท่านั้น
 - นอกจากเรื่องที่ระบุในหัวข้อ KAM แล้ว จำนวน KAM รวมถึงเรื่องที่บรรยาย
ในเกณฑ์การแสดงความเห็นและในหัวข้อการดำเนินงานต่อเนื่อง

ผลการสำรวจ

ผลการสำรวจ - ทั่วไป

ประเด็น	ทั้งสิ้น		SET50		SET100	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนรายงานของผู้สอบบัญชีที่ศึกษา	515		48		94	
จำนวนรายงานของผู้สอบบัญชีที่โดย Big4	349	67.8	43	89.6	81	86.2
สัดส่วนผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย	223	43	26	54.2	48	51.1
จำนวนหน้ารายงานของผู้สอบบัญชีเฉลี่ย	5.87		6.92		6.49	
จำนวนเรื่อง KAM เฉลี่ยต่อบริษัท	2.06		2.54		2.33	
จำนวนรายงานที่มีการนำเสนอข้อมูลอื่น	510	99.0	48	100.0	94	100.0
จำนวนรายงานระบุผลการการสอบทานข้อมูลอื่นโดยผู้สอบบัญชี	47	9.1	6	12.5	14	14.9
						7

ผลการสำรวจ - ทั่วไป

รายงานแบบใหม่	ผลการวิจัย
ทั้งบรรณานุกรมและบรรณความเห็นของรายงานแบบปัจจุบันถูกนำมาแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ความเห็น” ซึ่งถูกนำขึ้นมาเสนอเป็นหัวข้อแรกในรายงาน	✓ (ยกเว้น PwC ที่แยกเป็น 2 หัวข้อ คือ “ความเห็น” และ “งบการเงินที่ตรวจสอบ”)
มีหัวข้อ “เกณฑ์ในการแสดงความเห็น” แม้กรณีรายงานของผู้สอบบัญชีเป็นแบบไม่มีเงื่อนไข	✓
หัวข้อ “ความเห็น” และ “เกณฑ์ในการแสดงความเห็น” จะต้องนำเสนอเป็นสองหัวข้อแรกตามลำดับ	✓

ผลการสำรวจ - ทั่วไป (ต่อ)

รายงานแบบใหม่	ผลการวิจัย
เพิ่มหัวข้อ “ความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง” หากผู้สอบบัญชีเห็นว่ากิจการมีความไม่แน่นอนดังกล่าว	✓ (มี 10 บริษัท)
รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องมีหัวข้อ “เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ”	✓ (จำนวนเฉลี่ย 2.06 เรื่อง)
ให้เปลี่ยนชื่อของ <u>ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล</u> ในหัวข้อเป็น “ความรับผิดชอบของผู้บริหารและ <u>ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล</u>” ได้	● (มีเพียงร้อยละ 18 คือ PwC เปลี่ยนทุกฉบับ ขณะที่สำนักงานอื่นเปลี่ยนบางฉบับ)⁹

ผลการสำรวจ - ทั่วไป (ต่อ)

รายงานแบบใหม่	ผลการวิจัย
ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีบางส่วนอาจนำไปแสดงเป็นภาคผนวกของรายงานของผู้สอบบัญชี	● (มีเพียงร้อยละ 2 คือ สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big4 แห่งหนึ่งนำไปอยู่ภาคผนวก)
ในกรณีการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนฯ ให้ระบุชื่อของ <u>ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบ</u> ไว้ในรายงาน	● (มีเพียงร้อยละ 44 คือ EY และ อื่นๆ บาง สนง.)

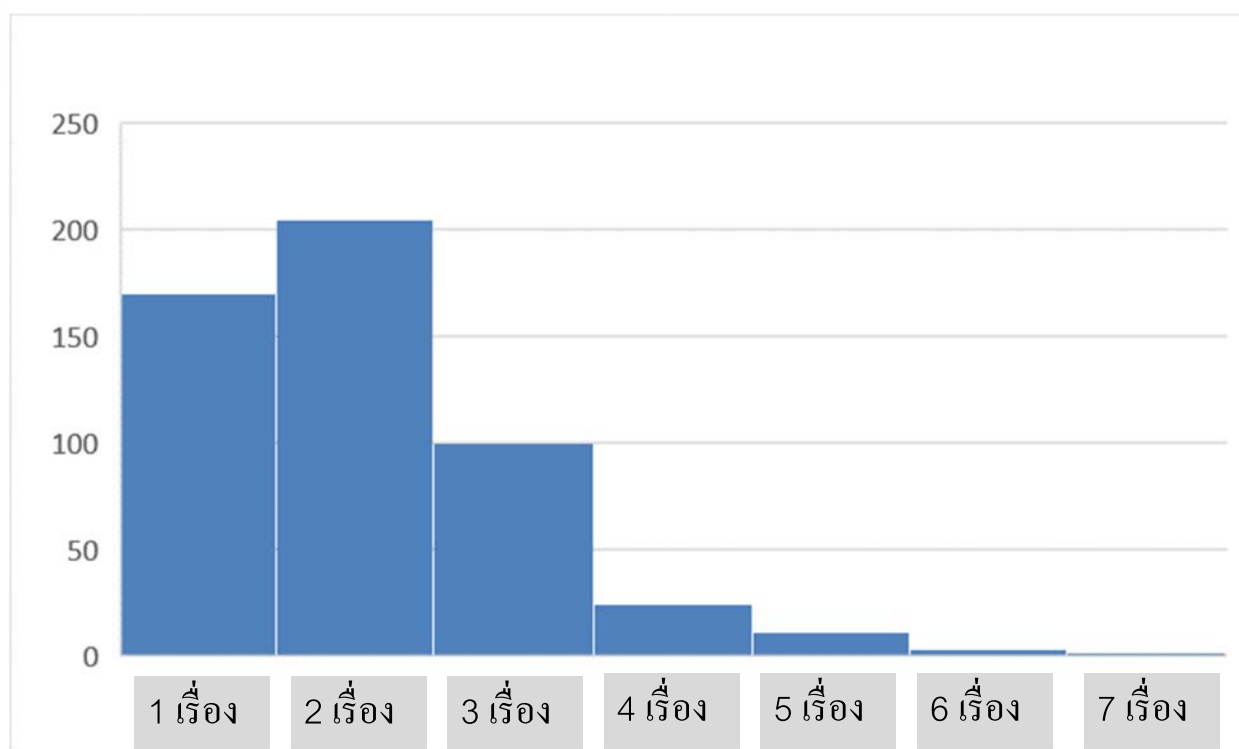
ผลการสำรวจ - ทั่วไป

ประเด็น	ทั้งสิ้น		Big4		Non-Big4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนรายงานของผู้สอบบัญชีทั้งสิ้น	515		349		166	
จำนวนหน้ารายงานของผู้สอบบัญชี	5.87		6.16		5.26	
จำนวนเรื่อง KAM	2.06		2.14		1.89	
ระบุเหตุการณ์เป็น KAM	507	98.4	345	98.9	162	97.6
ระบุผลสรุปของการตรวจสอบ KAM	80	15.5	64	18.3	16	9.6
นำเสนอ KAM ในรูปแบบตาราง	185	35.9	163	46.7	22	13.3

11

ภาพรวมการกระจายตัวของจำนวน KAM (เฉลี่ย 2.06 เรื่อง)

12

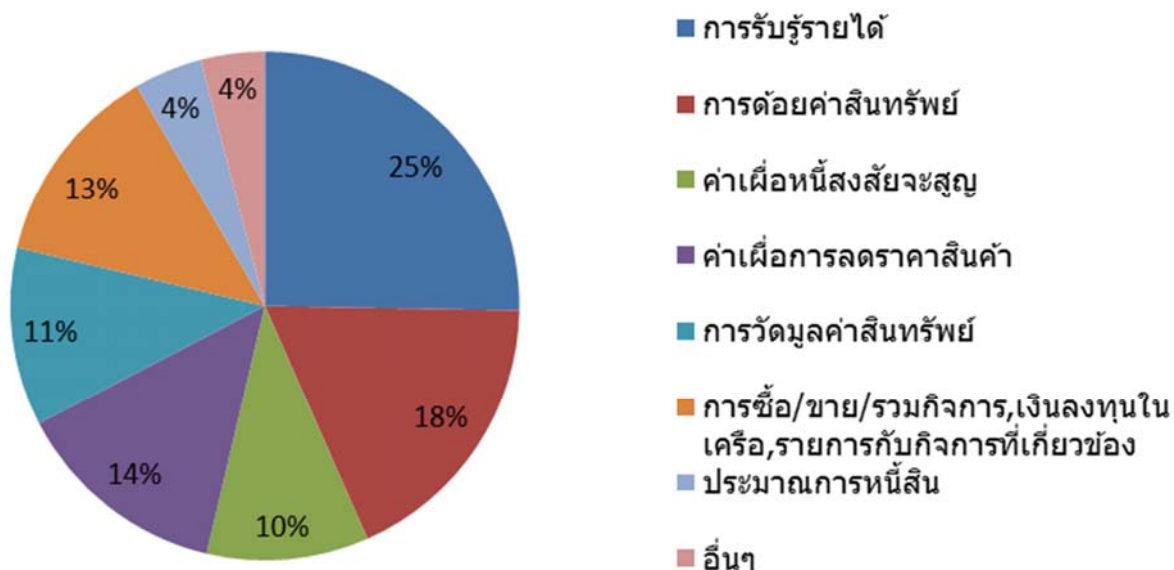
ผลการสำรวจ - ทั่วไป

ประเด็น	ทั้งสิ้น		Big4		Non-Big4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนรายงานของผู้สอบบัญชีทั้งสิ้น	515		349		166	
จำนวนหน้ารายงานของผู้สอบบัญชี	5.87		6.16		5.26	
จำนวนเรื่อง KAM	2.06		2.14		1.89	
ระบุเหตุการณ์เป็น KAM	507	98.4	345	98.9	162	97.6
ระบุผลสรุปของการตรวจสอบ KAM	80	15.5	64	18.3	16	9.6
นำเสนอ KAM ในรูปแบบตาราง	185	35.9	163	46.7	22	13.3

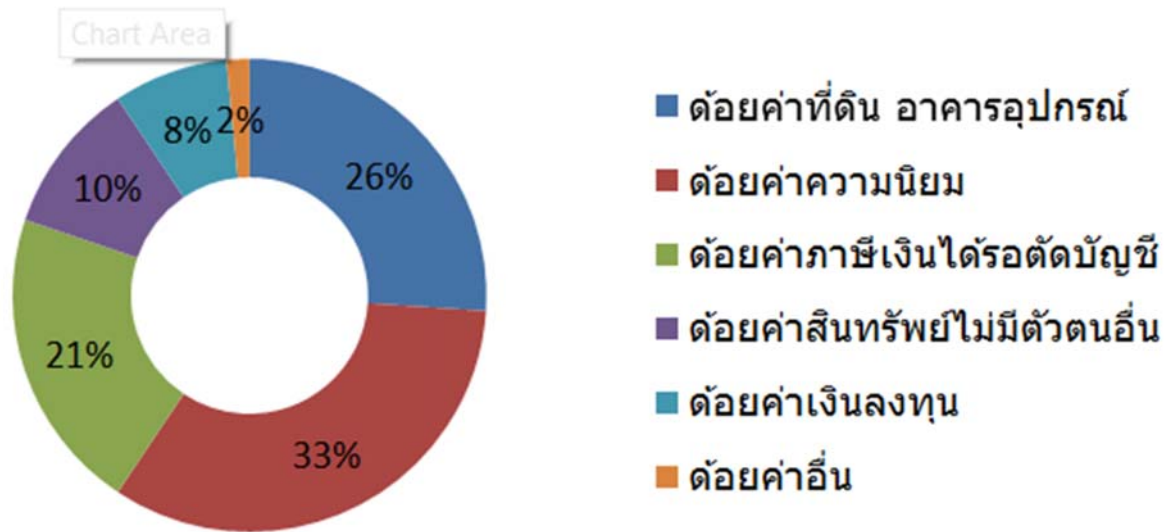
13

เรื่องที่รายงานใน KAM

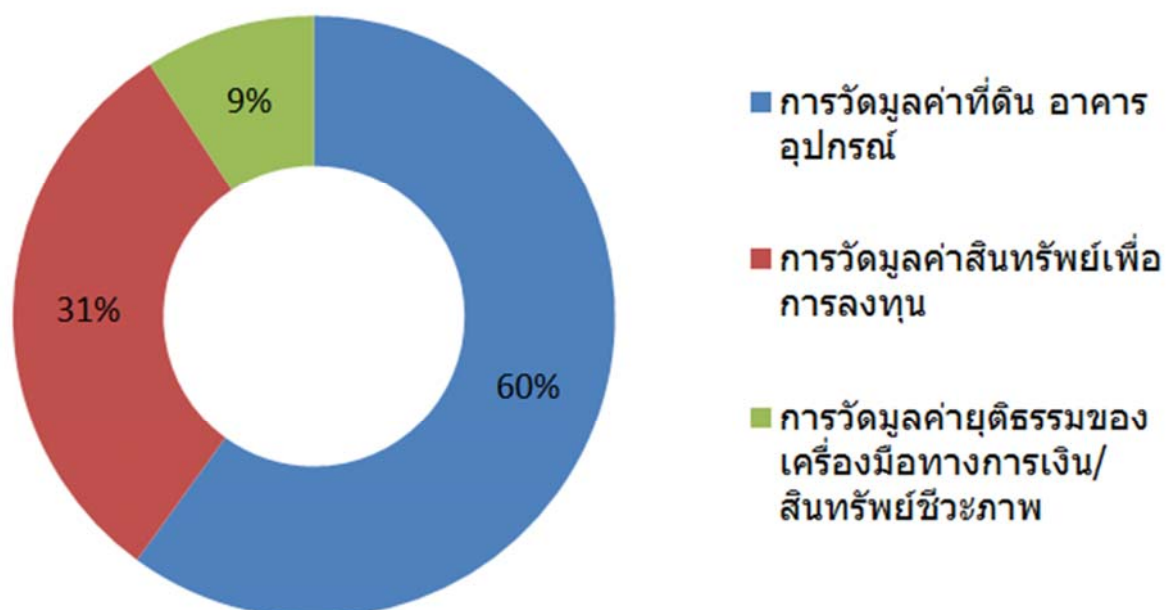
14

ประเภทของการด้อยค่าใน KAM

15

ประเภทการวัดมูลค่าที่ระบุถึงใน KAM

16

จำนวน KAM โดยเฉลี่ยเป็นรายอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	จำนวนรายงาน	จำนวน KAM เฉลี่ย		
		รวม	SET50	SET100
เทคโนโลยี	39	2.38	2.50	2.78
บริการ	98	2.23	2.20	2.09
ธุรกิจการเงิน	54	2.20	2.38	2.14
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	45	2.13	3.25	2.29
ทรัพยากร	40	2.05	2.36	2.17
สินค้าอุปโภคบริโภค	30	2.03		
บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟู	7	2.00		
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	132	1.92	2.71	2.52
สินค้าอุตสาหกรรม	70	1.84	4.00	4.00
รวม	515	2.06	2.54	2.33

สรุปผลการศึกษาวิจัย

- ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนชื่อของผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในหัวข้อเป็น "ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล" ให้เป็นไปตามความเหมาะสม
- จำนวนหน้ารายงานยาวขึ้นจากเดิมอย่างมาก
- จำนวน KAM ของกิจการใน SET50 และ SET100 มีมากกว่ากิจการที่เหลือ
- ในการบรรยาย KAM มีความพยายามนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและให้ข้อสรุปของวิธีตรวจสอบพอควร
- ผู้สอบบัญชีมักไม่ได้สอบถาม "ข้อมูลอื่น" ก่อนการออกรายงานของผู้สอบบัญชี
- การนำความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีไม่ได้รับการตอบรับจากสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่
- การระบุชื่อของผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีไม่ได้มีการดำเนินการตามมากนัก

ถาม-ตอบ